

Скарлат О. Ю.

студент III курсу Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого
м. Харків

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального права №1 Національного юридичного
університету ім. Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук

Гродецький Ю.В.

МОМЕНТ ЗАКІНЧЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 368-3 ККУ

Моменти закінчення злочину диференційовані залежно від того, як описано об'єктивну сторону посягання в диспозиції кримінально-правової норми кримінального закону: закінчені з моменту настання суспільно небезпечних наслідків; закінчені з моменту виконання суспільно небезпечного діяння; закінчені з моменту початку виконання відповідного діяння.

У частині 1 і 3 ст. 368-3 ККУ передбачено відповідальність за два самостійні злочини з формальним складом, спільним для яких є предмет злочину – неправомірна вигода. Під неправомірною вигодою згідно з приміткою до статті 364-1 ККУ слід розуміти грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав. [1, с. 174]

Згідно з ч. 1 ст. 368-3 ККУ **об'єктивна сторона** злочину полягає у пропозиції чи обіцянці службовій особі юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а так само надання такої вигоди або прохання її надати за вчинення зазначеною службовою особою дій чи її бездіяльність з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи. [1, с. 179]

Загально визнано, що наміри, не підкріплені реальними діяннями особи, не здатні заподіяти шкоду охоронюваним законом соціальним цінностям, а тому перебувають поза сферою кримінально-правового регулювання. Про те, що межа між незлочинним виявленням наміру і кримінально караню поведінкою особи є доволі умовною і може бути легко перейдена, свідчить не тільки криміналізація в Україні погроз і закликів, а й запровадження кримінальної відповідальності за пропозицію та обіцянку неправомірної вигоди.

Моментом закінчення злочину при пропозиції слід розуміти висловлення службовій особі юридичної особи приватного права наміру про надання їй неправомірної вигоди. Прийняття такої пропозиції не є обов'язковим. Злочин в даному випадку буде закінчено в той момент, коли суб'єкт висловить своє бажання і готовність надати службовій особі неправомірну вигоду. Бажання і готовність виражається адресату в чіткому, безсумнівному формулюванні пропозиції у вербальній чи невербальній формі.

А при обіцянці – висловлення такого наміру службовій особі юридичної особи приватного права з повідомленням про час, місце, спосіб надання неправомірної вигоди за вчинення зазначеною службовою особою діяння з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи. В момент обіцянки неправомірної вигоди злочин стає закінченим, навіть якщо обіцянка є умовною, тобто якщо суб'єкт згоден надати неправомірну вигоду у разі вчинення певних дій або настання певних подій.

Злочин є закінченим у разі пропозиції або обіцянці суб'єктом злочину хоча б частини неправомірної вигоди. Як відомо, мінімальний розмір неправомірної вигоди законодавцем не встановлено. Окрім того, кваліфікація вчиненого за ст. 368-3 ККУ має бути здійснена відповідно до конкретних обставин кримінального провадження та з урахуванням положень про малозначність діяння (ч. 2 ст. 11 ККУ). У даних випадках закон передбачає відповідальність не за думки, а за закінчене суспільно небезпечне діяння, коли сам по собі факт виявленої зовні і доведеної до відома службової особи пропозиції чи обіцянки визнається посяганням на певні соціальні відносини, що забезпечують нормальну службову діяльність в окремих ланках апарату управління окремих юридичних осіб.

Моментом закінчення цього злочину при наданні неправомірної вигоди зазначеній службовій особі слід вважати будь-яке надання, наприклад, переваг, пільг, послуг чи

передачі, наприклад, грошових коштів або іншого майна. Злочин є закінченим у разі надання суб`єктом злочину хоча б частини неправомірної вигоди. Способи надання можуть бути різними і на кваліфікацію не впливають. [2, с. 473]

Під проханням надати неправомірну вигоду слід розуміти звернення до третьої особи з метою виконати надання неправомірної вигоди зазначеній службовій особі. Злочин вважається закінченим з моменту звернення з проханням до особи надати хоча б частини неправомірну вигоду.

Пропозиція, обіцянка, надання або прохання надати неправомірну вигоду службовій особі завжди обумовлені її можливістю використати свої службові повноваження на користь певних осіб, в інтересах яких повинні бути вчинені (не вчинені) дії.

Відповідно до ч. 3 ст. 368-3 ККУ об`єктивна сторона злочину полягає в прийнятті пропозиції, обіцянки або одержанні службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вчинення дій або бездіяльність з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи. [1, с.179] За ч. 3 ст. 368-3 ККУ карається злочин із формальним складом, яким визнається закінченим з моменту прийняття пропозиції чи обіцянки, чи з моменту одержання суб`єктом злочину хоча б частини неправомірної вигоди. Призначення неправомірної вигоди, спосіб одержання та спосіб її використання не мають значення для кваліфікації. Прийняття пропозиції виражається в наданні вербальної чи невербальної згоди на отримання неправомірної вигоди суб`єктом злочину. Прийняття обіцянки неправомірної вигоди – це також вербальна або невербальна згода на отримання такої вигоди, з зазначенням про час, місце, спосіб надання неправомірної вигоди внаслідок вчинення дій або бездіяльність з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи. Злочин є закінченим у разі прийняття пропозиції або прийняття обіцянки суб`єктом злочину хоча б частини неправомірної вигоди. Одержання неправомірної вигоди може бути вчинено у простій або прихованій формі. Моментом закінчення цього злочину при одержанні неправомірної вигоди зазначеною службовою особою слід вважати будь-яке одержання, наприклад, переваг, пільг, послуг чи грошових коштів або іншого майна. Злочин є закінченим у разі одержання суб`єктом злочину хоча б частини неправомірної вигоди. Способи одержання можуть бути різними і на кваліфікацію не впливають.

Список використаної літератури:

1. Кримінальний кодекс України. Станом на 10 квітня 2015 року / уряд. В.І. Тютюгін. – Х.: Право, 2015 – 240 с.
2. А. Гетьман. Науково-практичний коментар нового Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2013 № 4651-VI., 2013